

दिल्ली ठराव २८ मे २०२४

तळागाळातील जनचळवळ, नागरी समाज आणि राजकीय पक्षांची एक उच्चस्तरीय व्यापक सल्लागार बैठक बेंगळुरू (21.5.2024) आणि दिल्ली (28.5.2024) येथे आयोजित करण्यात आली होती, ज्यात माहिती आणि संबंधित नागरिक आणि विविध क्षेत्रातील नागरी समाजातील प्रमुख सदस्य सामील झाले होते.

आपण सर्वजण सध्या चालू असलेल्या निवडणूक प्रक्रियेत, मतदार जागरूकता, बूथ-स्तरीय दक्षता आणि सर्व वैधानिक संस्थांची जबाबदारी आणि पारदर्शकता आणि विशेषतः भारतीय निवडणूक आयोग (ECI) मध्ये जवळून सहभागी झालो आहोत.

भारतीय प्रजासत्ताकाच्या इतिहासात लोकशाही संस्थांवरील नागरिकांचा विश्वास एवढा कमी कधीच झाला नाही, याची सर्वांनाच चिंता आहे. हे लक्षात घेता, आणि शासनाच्या कार्यरत संस्थांची स्वायत्तता आणि स्वातंत्र्याचा न्हास, आम्ही येत्या काही दिवसांत आणि आठवड्यांमध्ये देशभरातील सहकारी नागरिकांना एकत्रितपणे सावध करू इच्छितो.

सध्याच्या राजवटीच्या सर्व धोरणांच्या विरोधातील व्यापक आवाज हे राज्यघटनेला असलेले गंभीर धोके, कृषी संकट, व्यापक आर्थिक विषमता आणि गरिबी, महागाई, बेरोजगारी आणि महिलांवरील गुन्हे यांसारख्या वास्तविक समस्यांमधून प्रतिबिंबित झाले आहेत, जे सध्याच्या राजवटीच्या फुटीरतावादी प्रयत्नांना नाकारून निवडणूक प्रचारादरम्यानचे मुद्दे म्हणून उपस्थित केले गेले आहेत. 18 व्या लोकसभेच्या निवडणुकीत भारताच्या नागरी समाजाच्या या विलक्षण आणि व्यापक एकत्रीकरणाने, कथा मांडण्याबरोबरच, या महत्त्वाच्या मुद्द्यांवरच मते दिली जातात आणि सध्याच्या काळजीवाहू राजवटीचे मूल्यमापन केले जाते हे सुनिश्चित केले आहे.

मतमोजणी प्रक्रियेत फेरफार होण्याची शक्यता आणि पुढील गोष्टींबद्दल आम्ही एकत्रितपणे चिंता व्यक्त करतो. भारतातील मतदारांच्या वतीने, आम्ही हे प्रतिज्ञा करू इच्छितो की जर मतांची मोजणी आणि निकालांची घोषणा मुक्त, निष्पक्ष आणि पारदर्शक पद्धतीने झाली तर हा जनादेश या शासनाच्या धोरणांच्या विरोधात असेल. शिवाय, या आदेशाची निःपक्षपातीपणे अंमलबजावणी केल्यास, भारतातील लोकांमध्ये नक्कीच बदल घडून येईल.

तथापि, आम्ही पुढील प्रक्रियेबद्दल अत्यंत चिंतित आहोत आणि ही प्रक्रिया सुरळीत, लोकशाही आणि घटनात्मकरित्या पुढे जाईल की नाही याबद्दल चिंता व्यक्त करतो.

या १८व्या लोकसभा निवडणुकीचा संपूर्ण कालावधी, विशेषतः निवडणुका जाहीर झाल्यानंतर आणि आदर्श आचारसंहिता (MCC) च्या कार्यपद्धतीनंतर भारतीय संविधान कायद्याचे आणि MCC चे आतापर्यंत निवडणूक प्रचारात अभूतपूर्व उल्लंघन झाले आहे आणि स्पष्ट गैरव्यवहारांच्या स्पष्ट उदाहरणे देखील आहेत. मतमोजणी

प्रक्रियेदरम्यान आणि त्यानंतर लोकांच्या आदेशाचा आदर करण्यात अयशस्वी होणे या दोन्ही पातळ्यांवर संरचित फेरफार चालू राहतील अशी खरी भीती आहे.

भारतातील लोक तयार आहेत आणि एकत्र उभे आहेत. भारतातील जनता, आपले शेतकरी, तरुण, अल्पसंख्याक आणि सार्वजनिक बुद्धिजीवी गेली १० वर्षे सत्तेचा - लाठीमार, अश्रुधुराचा, ड्रोन आणि तुरुंगवासाचा क्रूर वापर करूनही या राजवटीच्या दडपशाही धोरणांचा प्रतिकार करत आहेत. जनसंघटना, शेतकरी आणि कामगार चळवळी, नागरी समाज आणि राजकीय पक्षांच्या खांद्याला खांदा लावून आम्ही ही निवडणूक लढवली आहे. या देशातील सर्व स्तरातील लोकांमध्ये एकतेची तीव्र भावना आपण पाहिली आहे.

भारतातील जनताच सरकारला निवडून देते. जनतेच्या वर कोणीही नाही. आपल्या राज्यघटनेच्या प्रस्तावनेत म्हटल्याप्रमाणे, आपण भारतातील लोक सार्वभौम आहोत. आम्ही देशाच्या भविष्यात आणि लिंग आणि समुदायातील सर्व लोकांच्या एकत्रित संघर्षासाठी आमचा आवाज आणि भागीदारीचा दावा करतो.

आमचा असा विश्वास आहे की लोकविरोधी धोरणांच्या प्रतिकारावर आधारित ही सामूहिक इच्छाशक्ती आणि जनादेश देशभरातील अनेक जनआंदोलन, नागरी समाज संघटना आणि गटांच्या सामूहिक सहभागावर बांधला गेला आहे.

येथे 28 मे 2024 रोजी नवी दिल्ली येथे 21 मे 2024 रोजी बेंगळूरू येथे आम्ही आमच्या आदेशाचे रक्षण करण्याचा संकल्प करतो:

आम्ही वचन देतो की:

1. आम्ही ४ जून २०२४ रोजी होणाऱ्या मतमोजणी प्रक्रियेवर बारीक लक्ष ठेवू.
2. आम्ही सर्व राजकीय पक्षांना मतमोजणी प्रक्रियेत त्यांचा सहभाग आणि भूमिका पार पाडण्याची जोरदार आठवण करून देऊ.
3. आम्ही EVM-VVPAT च्या फेरफार किंवा वाटाघाटीच्या आधारावर कोणताही आदेश नाकारू.
4. आम्ही भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाला मुक्त आणि निष्पक्ष निवडणुका सुनिश्चित करण्याच्या कर्तव्याची आठवण करून देतो.
5. आम्ही भारताच्या राष्ट्रपतींना मुक्त आणि निष्पक्ष निकालावर आधारित सरकारची निर्विघ्न स्थापना सुनिश्चित करण्याची विनंती करतो.
6. आम्ही नागरी सेवा, पोलीस, सुरक्षा आणि सशस्त्र दलांच्या सदस्यांना आदेशाच्या पाठीशी उभे राहण्याचे जोरदार आवाहन करतो, जो त्यांच्या राज्यघटनेशी निष्ठा आणि निष्ठेच्या शपथेचा भाग आहे.
7. आम्ही आवाहन करतो की जो कोणी सत्तेवर येईल त्याने संविधानाचे पालन करावे, संरक्षण करावे आणि त्याचे पालन करावे.

लोकांच्या इच्छेचे रक्षण व्हावे यासाठी आम्ही खालील गोष्टी तयार करण्याचा संकल्प करतो:

तीन प्रमुख हस्तक्षेप आणि त्यांची यंत्रणा पुढे ठेवली आहे:

एक सजग टास्क फोर्स:

21 मे रोजी बंगळुरूच्या बैठकीच्या निकालावर आणि 28 मेच्या बैठकीत केलेल्या सर्व हस्तक्षेपांच्या आधारे खोलीत आणि त्यापलीकडे उपस्थित असलेल्यांचा या दलात समावेश असेल.

अ. लोकांनी सेट केलेले कथन राखणे

- 1 वास्तविकतेवर आधारित प्रतिकथन तयार करणे जे या राजवटीला वचनबद्ध प्रस्थापित व्यावसायिक माध्यमांच्या पूर्व-निर्धारित कथनाला विरोध करते
- 2 स्वतंत्र मीडिया आणि सामाजिक क्षेत्रातील गटांना त्यांचे स्वतःचे तळागाळातील सर्वेक्षण करण्यासाठी प्रोत्साहित करणे आणि ते सोशल मीडियाद्वारे व्यापकपणे शेअर करणे.
- 3 माध्यमांचा गैरवापर करून आणि फेरफार करून (एक्झिट पोल आणि अशाच प्रकारे) वर्तमान सरकारच्या मनोवैज्ञानिक हाताळणीच्या डावपेचांचा सामना करण्यासाठी सुसंगत कल्पनांचा पर्यायी संच तयार केला जाईल याची खात्री करणे.

ब. मतमोजणीच्या दिवशी नागरिकांची दक्षता (४ जून २०२४)

- 1 **४ जून २०२४** रोजी देशभरातील किमान २२५-२५० मतदारसंघांमध्ये स्थानिक पातळीवरील राजकीय विरोधाला पाठिंबा देण्यासाठी मतमोजणी प्रक्रियेत नागरिकांचा सहभाग कायम राहिल.
- 2 शासनाकडून कोणत्याही प्रकारची धमकावण्याची किंवा जबरदस्ती करण्याच्या रणनीतींद्वारे घाई न करता एक व्यवस्थित, चरण-दर-चरण मत मोजणी प्रक्रिया सुनिश्चित करण्यासाठी आम्ही विरोधी राजकीय पक्षांसोबत जवळून काम करण्यास वचनबद्ध आहोत.
- 3 आपण प्रत्येक बूथवर निवडणूक आयोग आणि त्यांच्या सर्व राज्यस्तरीय अधिकाऱ्यांना याची आठवण करून देऊ या की त्यांची निष्ठा भारतीय जनता आणि भारतीय राज्यघटनेशी आहे आणि सत्तेत असलेल्या सरकारशी नाही.
- 4 जिल्हाधिकारी/उपायुक्त/जिल्हा दंडाधिकारी आणि इतर अधिकारी जे निवडणूक अधिकारी म्हणून काम करतात, तसेच निवडणूक आयोगाने निरीक्षक म्हणून नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांना त्यांच्या घटनात्मक दायित्वांची आणि कर्तव्यांची आठवण करून देणारे पत्र लिहा.
- 5 मतमोजणी प्रक्रिया कायदानुसार आणि नियमावलीनुसार मुक्त आणि निष्पक्षपणे पार पडावी यासाठी देशभरातील संवेदनशील बूथवर नागरिकांना एकत्र केले जाईल. नागरिकांचा हा सहभाग, मतमोजणीवर देखरेख, मतमोजणी केंद्राबाहेर राज्यानुसार दिसेल.

6 या समन्वित प्रयत्नांना सुलभ करण्यासाठी आम्ही मोजणी दक्षता पुस्तिका तयार करू.

क. संक्रमण वॉच कमिशन (जेव्हा निकाल घोषित केले जातात)

- 7 मतांच्या मुक्त आणि निष्पक्ष मोजणीसाठी, देशभरातील प्रत्येक राज्यात अनेक पत्रकार बैठका आयोजित केल्या पाहिजेत आणि या बैठकीत पारित केलेले ठराव सामायिक केले जावेत.
- 8 राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय प्रसारमाध्यमे आणि सर्व स्वतंत्र संस्थांना सध्या सुरू असलेल्या प्रक्रिया आणि नागरिकांच्या सहभागाबद्दल संवेदनशील करा.
- 9 भारताच्या राष्ट्रपती श्रीमती द्रौपदी मुर्मू, भारताचे सरन्यायाधीश (CJI) आणि राजकीय पक्षांना एकत्रित पत्रे लिहावीत. (राजकीय पक्षांनीही राज्य आणि केंद्रात त्यांच्या स्वतःच्या समन्वय समित्या स्थापन करण्याची तयारी ठेवावी.
- 10 सार्वजनिक संस्था आणि नागरी समाजाशी समन्वय साधा आणि सतर्क रहा. कोणतीही प्रक्रिया भारतीय संविधान आणि कायद्याचे उल्लंघन करत असल्यास शांततापूर्ण निषेध करण्याचा आपला अधिकार वापरा. आदेशाचे उल्लंघन झाल्यास विरोधी पक्षांनी मोर्चा काढण्याची तयारी ठेवावी.
- 11 जेव्हा आवश्यक असेल तेव्हा भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयात जा आणि संविधानाच्या आधारे उत्तराची अपेक्षा करा.
- 12 सर्व खासदारांना याद्वारे आठवण करून दिली जाते की लोक त्यांना वाटाघाटीत गुंतलेले स्वीकारणार नाहीत.

आम्ही भारतातील प्रत्येक मतदार आणि नागरिकाला हे सुनिश्चित करण्यासाठी आमंत्रित करतो की भारतातील लोकांचा जनादेश प्रचलित होईल आणि त्याचा आदर केला जाईल आणि प्रतिबिंबित होईल.

दिल्ली

२८ मे २०२४.